

**Programma van Eisen IVO-P Kloostertuin
Klooster Koningsbosch**

Geonius Programma van Eisen 12

Opdrachtnummer:	MA160000.026
Versie:	Concept versie 2
Auteur:	J.J.G. Geraeds
Opdrachtgever	Gemeente Echt-Susteren
Datum PvE:	28 juni 2016

ADMINISTRATIEVE GEGEVENS

Opdrachtgever:	Gelasius Projectontwikkeling
Contactpersoon:	dhr. J. Stor
Uitvoerder:	Geonius Archeologie Breinderveldweg 15 6365 CM Schinnen Contactpersoon: dhr. J. Geraeds. E: j.geraeds@geonius.nl T: 088-1300600
Bevoegde overheid:	Gemeente Echt-Susteren
Contactpersoon:	mw. M. Stokbroekx
Onderzoekskader:	Omgevingsvergunning
Type onderzoek:	IVO-P

Een Programma van Eisen (PvE) is een inhoudelijk document van de bevoegde overheid waarin het doel, de vraagstelling en de uitvoeringswijze van een archeologisch veldonderzoek en specialistisch onderzoek verwoord staan, alsook de randvoorwaarden van het onderzoek, bijvoorbeeld met betrekking tot de omgang met het vondstmateriaal. Bij elk onderdeel worden eisen geformuleerd waaraan onderzoek en uitvoering ten minste moeten voldoen. Het opstellen van een PvE heeft tot doel de inhoudelijke kwaliteit van archeologisch onderzoek te borgen en kan beschouwd worden als hét basisdocument voor archeologisch veldonderzoek. Een PvE speelt aldus een belangrijke rol in het archeologische werkproces en de cyclus van de monumentenzorg om te komen tot hoogwaardige archeologische kennisvorming. Een PvE is aan veroudering onderhevig en kan op basis van voortschrijdend inzicht door de betreffende bevoegde overheid ingetrokken worden. In principe dient een beperkte geldigheid van maximaal 1 jaar aangehouden te worden; daarna moet bekeken worden of door voortschrijdend inzicht aanpassingen noodzakelijk zijn. Indien het PvE als voorschrift is verbonden aan een vergunning, dan behoudt het PvE zijn geldigheid voor de duur van de geldigheid van de betreffende vergunning.

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.
Geonius aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van onderhavig onderzoek.

Geonius Archeologie is een onderdeel van Geonius Milieu B.V. Geonius Milieu BV beschikt over een landelijke opgravingsvergunning voor alle opgravingen (m.u.v. opgravingen onder water).

Programma van Eisen

Conform KNA versie 3.3

Locatie	Koningsbosch		
Projectnaam	Klooster Koningsbosch		
Plaats binnen archeologisch proces			
☒ IVO – Proefsleuven (IVO-P)			
☐ IVO – Overig (IVO-O)			
☐ Opgraven			
☐ Archeologische begeleiding (AB)			
☐ Archeologische begeleiding met beperkte verstoring (AB-bv)			
Opsteller	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
Auteur Senior KNA archeoloog	J.Geraeds Breinderveldweg 15 6365 CM Schinnen E: j.geraeds@geonius.nl T: 088-1300600	8-6-2016	
Opdrachtgever	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
	Gelasius Projectontwikkeling Dhr. J. Stor, senior projectmanager Graafseweg 274 6532 ZV Nijmegen T: 0031-617061806 E: janstor@gelasius.nl		
Goedkeuring bevoegde overheid			
	Naam, adres, telefoon, e-mail	datum	paraaf
☒ Gemeente	Gemeente Echt-Susteren Contactpersoon: Mariëlle Stokbroekx Specialist Archeologie en Cultuurhistorie, Servicecentrum MER Omgevingsdienst. Archeologisch adviseur MER: ArchAeO F.P. Kortlang		
☐ Provincie			
☐ Rijk			
☐ Overig			

INHOUDSOPGAVE:

1	ADMINISTRATIEVE GEGEVENS ONDERZOEKSGBIED.....	6
2	AANLEIDING EN MOTIVERING VAN HET ONDERZOEK	7
2.1	Aanleiding en motivering	7
3	EERDER UITGEVOERD ONDERZOEK	8
4	ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING.....	9
4.1	Regionale archeologische en cultuurlandschappelijke context	9
4.2	Aard en ouderdom van de vindplaats(en).....	10
4.3	Begrenzing en oppervlakte van de vindplaatsen	11
4.4	Structuren en sporen	11
4.5	Anorganische artefacten	11
4.6	Organische artefacten	11
4.7	Archeozoologische en botanische resten	11
4.8	Archeologische stratigrafie en diepte van vondstlagen	11
4.9	Gaafheid en conservering	11
5	DOELSTELLING EN VRAAGSTELLING	12
5.1	Doelstelling	12
5.2	Relatie met NOaA en/of andere onderzoekskaders	12
5.3	Vraagstelling	12
5.4	Onderzoeksvragen.....	12
6	METHODEN EN TECHNIEKEN	14
6.1	Methoden en technieken	14
6.2	Strategie.....	15
6.3	Omgang kwetsbaar vondstmateriaal	16
6.4	Structuren en grondsporen	16
6.5	Aardwetenschappelijk onderzoek	16
6.6	Anorganische artefacten.....	17
6.7	Organische artefacten	17
6.8	Archeozoologische en -botanische resten	17
6.9	Overige resten	18
6.10	Dateringstechnieken	18
6.11	Beperkingen	18
7	UITWERKING	19
7.1	Structuren, grondsporen, vondstspredingen	19
7.2	Analyse aardwetenschappelijke gegevens	19
7.3	Anorganische artefacten.....	19
7.4	Organische artefacten	20
7.5	Archeozoologische en -botanische resten	20
7.6	Beeldrapportage	21
8	(DE)SELECTIE EN CONSERVERING	22
8.1	Selectie materiaal voor uitwerking	22
8.2	Selectie materiaal voor deponering en verwijdering	22
8.3	Selectie materiaal voor conservering	22
9	DEPONERING	23
9.1	Eisen betreffende depot	23
9.2	Te leveren product	23
10	RANDVOORWAARDEN EN AANVULLENDE EISEN.....	25
10.1	Personele randvoorwaarden	25
10.2	Overlegmomenten.....	25
10.3	Kwaliteitsbewaking, toezicht, overleg en evaluatie	26
10.4	Overige randvoorwaarden en aanvullende eisen.....	26
11	WIJZIGINGEN TEN OPZICHTE VAN HET VASTGESTELDE PVE.....	27
11.1	Wijzigingen tijdens het veldwerk	27
11.2	Belangrijke wijzigingen	27
11.3	Procedure van wijziging na de evaluatiefase van het veldwerk	27
11.4	Procedure van wijziging tijdens uitwerking en conservering	27

Bijlagen:

Bijlage 1	Literatuurlijst
Bijlage 2	Situering plangebied
Bijlage 3	Situering proefsleuven
Bijlage 4	Aanlevervoorwaarden Provinciaal Depot

1 ADMINISTRATIEVE GEGEVENS ONDERZOEKSGBIED

Projectnaam	Klooster Koningsbosch
Provincie	Limburg
Gemeente	Echt-Susteren
Plaats	Koningsbosch
Toponiem	Klooster Koningsbosch
Kaartbladnummer	60B
x,y-coördinaten	Noordwesten X: 194914 Y: 340802 Noordoosten X: 195218 Y: 340802 Zuidoosten X: 195218 Y: 340401 Zuidwesten X: 194914 Y: 340401
CMA/AMK-status	n.v.t.
Archis-monumentnummer	n.v.t.
Archis-waarnemingsnummer	436194 & 444213
Oppervlakte plangebied	5,6 ha
Oppervlakte onderzoeksgebied	Circa 32.847 m ²
Huidig grondgebruik	Bouwland

2 AANLEIDING EN MOTIVERING VAN HET ONDERZOEK

2.1 Aanleiding en motivering

Aanleiding tot uitvoering van het onderzoek vormt de aanvraag van een omgevingsvergunning ten behoeve van de ontwikkeling van het plangebied aangeduid als Klooster Koningsbosch.

De voorgenomen werkzaamheden zullen worden uitgevoerd in een gebied dat volgens het vigerende bestemmingsplan dubbelbestemming waarde archeologie heeft.

In het plangebied zijn in 2011 middels een oppervlaktekartering vuursteen afslagen uit het Neolithicum en twee fragmenten ruwwandig gedraaid aardewerk (Waarneming 436194 coördinaten: 195100 – 340600) en een vuursteen afslag uit het Neolithicum, handgevormd aardewerk uit de IJzertijd, een fragment van een glazen armband uit de IJzertijd-Romeinse tijd en 4 fragmenten ruwwandig gedraaid aardewerk, 1 fragment van een dolium en 1 fragment van een ruwwandige deksel (Waarneming 444213 coördinaten: X 195070 – Y 340740) verzameld op een pas geoogste maïsakker. De vondstzichtbaarheid was slecht tot matig. De akker is tussen de rijsporen in zijn geheel onderzocht. In de rijsporen was de vondstzichtbaarheid slecht, en ook daarbuiten werd deze gehinderd door de grote hoeveelheid slakmateriaal die aan het oppervlak ligt. In het deel van de akker meteen ten noorden van de vindplaats ligt vrijwel zeker een nederzettingsterrein uit de periode IJzertijd en Romeinse tijd. De Romeinse vondsten in onderhavige melding kunnen mogelijk tot deze vindplaats gerekend worden.

In 2016 is in het plangebied een verkennend booronderzoek uitgevoerd waarbij is vastgesteld dat de bodem in het onderzoeksgebied onverstoorde is. Dit betekent dat mogelijk aanwezige archeologische vindplaatsen nog intact zijn. Gezien in het plangebied archeologische resten voorkomen wordt archeologisch vervolgonderzoek nodig geacht.

3 EERDER UITGEVOERD ONDERZOEK

Soort onderzoek	Bureauonderzoek
Uitvoerder	Synthegra
Uitvoeringsperiode	2009
Rapportage	Nillesen, R., S.M. Koeman & T. Deville, 2009. Bureauonderzoek, Kloostertuin te Koningsbosch. Synthegra bv, Valkenswaard. Synthegra rapport S090002
Vondsten/documentatie	Documentatie: Depot voor bodemvondsten provincie Limburg, Maastricht

Soort onderzoek	Bureauonderzoek en IVO-O verkennende vorm door middel van boringen
Uitvoerder	Geonius
Uitvoeringsperiode	2016
Rapportage	Geraeds, J.J.G., 2016. Archeologisch onderzoek Klooster Koningsbosch, gemeente Echt-Susteren. Archeologisch Rapport Geonius 33. Geonius Archeologie, Schinnen
Vondsten/documentatie	Documentatie: Depot voor bodemvondsten provincie Limburg, Maastricht

4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING

4.1 Regionale archeologische en cultuurlandschappelijke context

De ondergrond in het plangebied wordt gevormd door afzettingen van de Formatie van Sterksel. Dit zijn rivierafzettingen van de Rijn, die zijn afgezet tijdens het Cromerien (circa 850.000 – 475.000 jaar geleden). Deze grindhoudende grofzandige rivierafzettingen bevinden zich in het plangebied tussen de 70-100 cm beneden maaiveld. Later heeft de Maas zich in deze afzettingen ingesneden, zodat er een plateau is ontstaan. Op de geomorfologische kaart staat dit plateau aangegeven als een plateauterras. Volgens de geomorfologische kaart ligt het plangebied op een noordhelling van dit plateauterras, die de grens vormt tussen twee plateaus en op de geomorfologische kaart wordt aangeduid als een afbraakwand (code 11/10A).

Vanaf het Saalien (circa 300.000 – 115.000 jaar geleden) zijn de Maasterrassen en hellingen bedekt met löss en zijn vervolgens door erosie ook in de hellingafzettingen terecht gekomen. Later in de laatste ijstijd, het Weichselien (circa 115.000 – 11.755 jaar geleden), is opnieuw löss afgezet. Dit was met name tijdens de koudste en droogste perioden van het Weichselien, het Pleniglaciaal en Laat Glaciaal. In deze koude perioden was de vegetatie vrijwel verdwenen, waardoor op grote schaal verstuiwing door de wind kon optreden, waarbij de löss is afgezet. Löss wordt tot het Laagpakket van Schimmert van de Formatie van Boxtel gerekend. Lithologisch gezien is het zeer goed gesorteerde siltige leem. Met name op de hellingen heeft veel erosie van löss plaatsgevonden. Ook tegenwoordig vindt nog steeds erosie van löss plaats. Hierbij is de löss geërodeerd en elders opnieuw afgezet, de zogenaamde secundaire löss, ook wel colluvium genoemd. In het Holoceen (de laatste 11.755 jaar) is het landschap door geologische processen weinig veranderd. De löss werd door de toenemende vegetatie vastgelegd en de beken en rivieren sneden zich verder in.

In de löss hebben zich volgens de bodemkaart radebrikgronden ontwikkeld in zandige leem (code BLd5). De radebrikgronden komen voor in gebieden, die niet of weinig geërodeerd zijn en waar de oorspronkelijke löss (löss in situ) nog aanwezig is. Deze gronden hebben een 20 cm dikke, donker (grijs)bruine bouwvoor (Ap-horizont). Hieronder is de grond bruin tot donkerbruin van kleur, die lutumarm is (minder kleideeltjes bevat) dan de uitgangstoestand vanwege kleuitspoeling (E-horizont). Na een vrij scherpe overgang begint op 50-60 cm beneden maaiveld de briklaag (Bt-horizont), die is ontstaan door inspoeling van kleideeltjes. Deze horizont heeft een wat donkerder kleur. De briklaag gaat meestal tussen 90-110 cm beneden maaiveld geleidelijk over in de geelbruine C-horizont, waar geen kleinspoeling heeft plaatsgevonden. Tussen 70-100 cm beneden maaiveld wordt grindhoudend, grof rivierzand verwacht.

De geschreven geschiedenis van Koningsbosch gaat terug tot de 16e eeuw, toen het gebied toebehoorde aan de koning van de Nederlanden, Filips II van Spanje. Tot de verschillende gebieden die in zijn bezit waren behoorde ook een behoorlijk bosgebied (waaronder het Echterbos ten noorden van Koningsbosch) en enkele gehuchten. Vaak kregen dit soort zeer kleine, nieuwe gehuchten die in deze periode in het zuiden van Limburg ontstonden de naam van het landschappelijke kenmerk van de omgeving. De naam Koningsbosch is dan ook direct afgeleid van het 'bos van de koning'. Samen met enkele gehuchten in de omgeving, waaronder Spaanshuiske ten zuiden van Koningsbosch, bleef het tot 1797 onder Spaans gezag vallen. Pas na 1815 viel Koningsbosch onder Nederlands gezag, nadat de Franse herindeling (het departement Nedermaas) ongedaan gemaakt werd. In deze periode bestond het gehucht uit niet veel meer dan een verzameling boerderijen van voornamelijk arme keuterboeren, dagloners en houthakkers. De bebouwing, voor zover aanwezig, was gelegen aan de Kerkstraat en de Prinsenbaan.

Het plangebied bestond, zoals blijkt uit de Kadastrale kaart uit 1845 aan het begin van de 19de eeuw uit bouwland. Het plangebied bestaat uit meerdere percelen. Het plangebied zelf is niet bebouwd.

In 1873 werd begonnen met de bouw van het klooster te Koningsbosch; het klooster van de Liefdezusters van het Kostbaar Bloed. Het is ontworpen door Johannes Kayser, een leerling van Pierre Cuypers, en de grond waarop het werd gebouwd was ter beschikking gesteld door erfgenamen van Martinus Rutten (een wijnhandelaar uit België). Het kloostercomplex heeft vanaf het moment van oplevering in 1874 verschillende veranderingen ondergaan. Binnen het klooster zijn de verschillende bouwfasen duidelijk te onderscheiden. Het oostelijke en noordelijke pand vormen een hoog, aaneengesloten geheel, het westelijke en zuidelijke pand zijn onregelmatiger van opbouw. De eerste grote ingreep betrof het verlengen van de oostelijke Annavleugel in 1876. Op de verdieping werd tevens een kapel ingericht. In 1889 werd deze vleugel nogmaals verlengd. Vervolgens werd in 1894 aan de noordzijde begonnen met de bouw van de Mariavleugel, die rond 1896 voltooid was. De huidige westelijk gelegen kapel en het zuidelijke entreepand stammen uit 1896-1900 en werden tegelijkertijd of direct na elkaar gebouwd, de kloostermuur die het terrein omsluit stamt uit 1898-1899. Tot slot werd in 1912 de oostelijke vleugel verhoogd. Naast het hoofdgebouw waren tevens enkele facilitaire gebouwen aanwezig. Deze bestonden uit een boerderij en bakkerij (gebouwd in 1883), het Josephshuis (1893) en de kweekschool (1911). Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd het kloostercomplex zwaar beschadigd. De wederopbouw werd benut voor het inrichten van een middelbare school en bijbehorend pensionaat/internaat. In 1905 werd in het westelijke deel van de tuin een Lourdesgrot gebouwd. Tevens werd op het terrein een begraafplaats ingericht voor de overleden zusters en een kloostertuin.

Uit bestudering van historische kaarten blijkt dat omstreeks 1900 het plangebied in gebruik is als bouwland, een fruitwei en bos. De kaart uit circa 1937 toont aan dat de bebouwing ten westen van het klooster direct buiten de grens van het plangebied toegenomen is. Het gaat hier om de uitbreiding van de bijgebouwen van het klooster. Ten noorden van het centrale kloostergebouw is binnen het plangebied een nieuw gebouw zichtbaar langs de kloostermuur. Ook is de nieuw vormgegeven kloostertuin zichtbaar in het westen van het plangebied.

Volgens de kaart uit 1968 is het gehele noordelijke deel van het plangebied nu in gebruik als boomgaard. Het klooster zelf heeft een uitbreiding ondergaan van de zuidwestelijke vleugel, die deels buiten het plangebied gelegen is (de reeds genoemde middelbare school) en langs de zuidelijke grens van de boomgaard is tegen de kloostermuur een gebouw zichtbaar.

Vergelijking van de kaarten uit circa 1989 en de huidige topografische kaart toont aan dat het klooster in de laatste decennia van de 20e eeuw wederom is verbouwd. Een deel van de westelijke vleugel is in 1982 afgebroken. De begraafplaats werd in de jaren '60 van de vorige eeuw vernieuwd. De bijgebouwen, kweekschool, Josephshuis, boerderij en bakkerij werden gesloopt. In 1995 werd het klooster geschikt gemaakt voor bewoning door oudere zusters. Het kloostercomplex bestaat niet langer uit verschillende losse gebouwen maar uit één hoofdgebouw. Ten zuidoosten van het plangebied is een (gemeentelijke) begraafplaats ingericht. Deze loopt parallel aan de kloostermuur die de grens van het plangebied vormt. De boomgaard in het noordelijke deel van het plangebied is vervangen door bouwland, de tuin ten zuiden daarvan is begroeid. In de uitstulping aan de oostzijde van het plangebied is een gebouw zichtbaar.

Uit het plangebied zijn twee waarnemingen bekend welke zijn te dateren in het Neolithicum, de IJzertijd en Romeinse tijd. De Romeinse vondsten zijn vrijwel zeker toe te schrijven aan een nederzettingsterrein die vermoedelijk in het onderzoeksgebied ligt. De vondsten uit het Neolithicum zijn waarschijnlijk niet gerelateerd aan een nederzettingsterrein. In de omgeving van het plangebied zijn meerdere vondsten uit het Neolithicum verzameld. Ook zijn ten zuiden van het plangebied sporen van een nederzettingsterrein uit de IJzertijd aangetroffen.

Dit alles wijst er op dat het plangebied en omgeving een interessant vestigingsgebied was in de IJzertijd, Romeinse tijd.

4.2 Aard en ouderdom van de vindplaats(en)

Binnen de begrenzing van het plangebied zijn twee waarnemingen bekend. De aangetroffen resten dateren uit het Neolithicum, IJzertijd en Romeinse tijd. De verwachting is dat in het plangebied een nederzettingsterrein voorkomt daterend uit de Romeinse tijd en mogelijk de IJzertijd.

4.3 Begrenzing en oppervlakte van de vindplaatsen

De omvang van mogelijke vindplaats(en) is onbekend.

4.4 Structuren en sporen

Onbekend. Mogelijk aan te treffen resten kunnen bestaan uit grondsporen (paalsporen, kuilen, greppels etc.) maar ook graven.

4.5 Anorganische artefacten

Te verwachten zijn aardewerkresten, natuursteen, bouwmaterialen, vuursteen, metaal.

4.6 Organische artefacten

Te verwachten zijn botresten (crematieresten) en mogelijk houtresten.

4.7 Archeozoölogische en botanische resten

Op archeologische vindplaatsen kunnen in relatie tot de archeologische sporen en lagen naast anorganische en organische vondsten ook resten van zaden, pollen of organisch afval worden aangetroffen. Eventueel aanwezige paleo-ecologische resten zullen naar verwachting redelijk geconserveerd zijn.

4.8 Archeologische stratigrafie en diepte van vondstlagen

Archeologische resten kunnen vanaf het maaiveld voorkomen. Een archeologisch leesbaar vlak wordt verwacht vanaf circa 35 cm –mv.

4.9 Gaafheid en conservering

Het verkennend booronderzoek heeft aangetoond dat de bodem met uitzondering van de bouwvoor intact is. Naar verwachting zullen aanwezige archeologisch sporen goed bewaard zijn gebleven. Gezien het aanwezige bodemtype is de verwachting dat metaal resten (met uitzondering van edelmetaal) minder goed geconserveerd zullen zijn. Dit geldt ook voor hout- en botresten.

5 DOELSTELLING EN VRAAGSTELLING

5.1 Doelstelling

Een IVO-P beoogt inzicht te geven in de aan- of afwezigheid van archeologische waarden.

Indien een behoudenswaardige vindplaats wordt aangetroffen wordt gestreefd naar behoud *in situ* (bescherming ter plaatse).

5.2 Relatie met NOaA en/of andere onderzoekskaders

Voor het plangebied wordt een brede landschappelijke benadering aangeraden, waarbij de vraag naar de relatie tussen bewoningssporen en het landschap en reeds bekende vindplaatsen rondom het plangebied centraal staat.

5.3 Vraagstelling

De vraagstelling inzake het IVO-P betreft het toetsen van de gespecificeerde archeologische verwachting.

5.4 Onderzoeksvragen

Onderstaande onderzoeksvragen dienen beargumenteerd te worden beantwoord ook als deze niet open zijn gesteld.

1. Zijn er archeologische resten aanwezig binnen het plangebied? Zo ja: waaruit bestaan de archeologische resten en wat is de ouderdom hiervan?
2. Indien archeologische resten worden aangetroffen in hoeverre komen deze aangetroffen archeologische resten overeen met de gespecificeerde archeologische verwachting?
3. Wat is de ruimtelijke spreiding van de archeologische resten, zowel in het horizontale als verticale vlak? Welke materiaalcategorieën zijn aanwezig? Wat is de vondstdichtheid?
4. Welk type vindplaats vertegenwoordigen de archeologische resten?
5. Indien grondsporen zijn aangetroffen: op welk niveau zijn deze leesbaar?
6. In welke geologische en bodemkundige eenheden dan wel lagen bevinden zich de archeologische resten? Wat is de relatie tussen de ligging van de archeologische resten en geomorfologische en bodemkundige kenmerken van het gebied?
7. In welke mate hebben agrarisch gebruik, waterbeheersingsmaatregelen of andere antropogene ingrepen geleid tot aantasting of verstoring van de vindplaats?
8. Is er een ensemblewaarde met vindplaatsen in de omgeving van het plangebied?
9. Indien het onderzoek *geen* archeologische resten of beperkte archeologische fenomenen (bijvoorbeeld alleen losse vondsten) oplevert, is er dan mogelijk wel sprake van een of meerdere vondstconcentraties? Welke verklaring is te geven voor de afwezigheid van archeologische resten/sporen? Is er (bijvoorbeeld) sprake van: aantoonbare afwezigheid van bewoning en / of actief landgebruik, verstoring van antropogene aard, beperking van de archeologische waarnemingsmogelijkheden door bodemprocessen, beperking van de archeologische waarnemingsmogelijkheden door werk- of weersomstandigheden?
10. Hoe ziet het paleo-landschap eruit (reconstructie a.h.v. paleo-ecologische resten)?
11. Welke gegevens over de aangetroffen vindplaatsen kunnen de archeologische kennis van de regio aanscherpen?
12. Hoe sluiten de resultaten van het IVO-P aan op de archeologische verwachting zoals die in het vooronderzoek is vastgesteld. Hoe is een eventuele afwijking ten opzichte van het

vooronderzoek te verklaren? Is het mogelijk op basis hiervan een beleidsaanbeveling te doen voor het plangebied en/of het omliggende gebied (t.a.v. beleid, inrichting en beheer)?

De mogelijke aanwezige vindplaatsen worden aan de hand van de gestelde vragen gewaardeerd conform de KNA 3.3, Bijlage IV *Waarderen van vindplaatsen*.

6 METHODEN EN TECHNIEKEN

6.1 Methoden en technieken

Voorwerk

- ⚙ Het schrijven van een PvA/draaiboek (KNA-specificatie OS01);
- ⚙ Het doen van de onderzoeksmelding bij het centrale systeem door het aanvragen van een CIS- code.

Veldwerk

Het onderzoek dient worden uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep (zie artikel 24 van het Besluit Archeologische monumentenzorg). De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 3.3), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; www.sikb.nl) geldt in de praktijk als richtsnoer.

De begrenzing van het onderzoeksgebied vormt in horizontale zin ook de grens van de archeologische werkzaamheden.

Om te voldoen aan een belangrijke doelstelling van de Archeologische Monumentenzorg om te streven naar behoud van vindplaatsen in situ en om de kosten voor het archeologisch onderzoek zoveel mogelijk te beperken kan besloten worden tot behoud in situ. Indien (behoudenswaardige) archeologische vindplaatsen worden aangetroffen, zullen deze niet meteen worden opgegraven. De blootgelegde archeologische resten worden gewaardeerd en gedocumenteerd maar niet verder afgewerkt met uitzondering van een beperkt aantal sporen. Een nadere onderbouwing voor de veldwerkstrategie is opgenomen in de volgende paragraaf.

Tijdens het IVO-P worden de volgende werkzaamheden verricht:

- ⚙ De graafwerkzaamheden dienen worden uitgevoerd met een machine met voldoende capaciteit die is voorzien van een zogenaamde gladde bak;
- ⚙ Vlakvondsten worden gescheiden van aanlegvondsten;
- ⚙ Het inspecteren van de graafvlakken, waarbij gelet wordt op aardewerkscherven, voorwerpen van steen, metaal, organische resten en grondsporen. Er wordt tevens een inschatting gemaakt van de mogelijkheid tot het nemen van pollenmonsters. (Tijdens evaluatie na het veldwerk wordt beslist welke monsters zullen worden uitgewerkt.);
- ⚙ Tijdens de aanleg wordt het vlak met een metaaldetector steeds gecontroleerd op de aanwezigheid van metalen voorwerpen;
- ⚙ Vondsten afkomstig van en uit sporen, worden per spoor en vulling geregistreerd;
- ⚙ Bijzondere vondsten dienen apart te worden ingemeten en onder een afzonderlijk vondstnummer te worden geregistreerd;
- ⚙ Bijzondere deposities binnen sporen worden afzonderlijk geregistreerd door middel van fotografie en eventueel tekening. Het materiaal zelf wordt individueel (X-, Y- en Z-waarden) en gescheiden van het overige vondstmateriaal in het spoor verzameld;
- ⚙ Metaalvondsten in het vlak en in sporen worden ingemeten en onder een afzonderlijk vondstnummer geregistreerd;
- ⚙ Alle sporen worden gefotografeerd (voor en na aankrassen), aangekrast, gewaterpast, getekend en gedocumenteerd (= beschrijven van de geïdentificeerde sporen en vastleggen in dag- en weekrapporten en op daartoe geëigende formulieren, conform KNA). Indien een vindplaats wordt aangetroffen worden alleen enkele geselecteerde sporen die nodig zijn om de vindplaats te kunnen waarderen aanvullend gecoupeerd en afgewerkt. Indien slechts enkele sporen in de proefsleuf worden aangetroffen, ongeacht of deze aan een vindplaats

kunnen worden toegeschreven, zullen alle sporen in deze sleuf worden afgewerkt (de afweging hiertoe wordt gemaakt door de senior KNA archeoloog al dan niet in overleg met het bevoegd gezag en opdrachtgever);

- ⚠ De eventuele coupes dienen individueel gewaterpast te worden;
- ⚠ Van iedere proefsleuf zal om de vijf meter de hoogte van het vlak en het maaiveld aan de rand van de sleuf worden gemeten;
- ⚠ Het vlak zal om de tien meter worden gefotografeerd;
- ⚠ Bij een gelijkblijvende bodemopbouw zal iedere 25 meter een profielopname van een meter breed worden gemaakt. Deze zal worden gefotografeerd (voor en na aankrassen van de bodemlagen/horizonten en met een schaallat) en beschreven volgens de ABR. Indien een afwijkende bodemopbouw voorkomt zal deze aanvullend worden gefotografeerd en beschreven. Indien in de profielwand sporen voorkomen zal het profiel worden gefotografeerd, getekend en beschreven. Alle profiel opnamen worden ingemeten (X,Y,Z);
- ⚠ Alle aanpassingen in het onderhavig PVE gebeuren te allen tijden in overleg met de voor het project verantwoordelijke senior KNA-archeoloog en het bevoegd gezag;
- ⚠ Indien de aangetroffen sporen buiten de begrenzing van de geplande ingrepen doorlopen, wordt een waarderingsadvies opgesteld aan de hand van de waarderingscriteria in de KNA (Voorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie, 2001) en een advies gegeven ten aanzien van inrichting en beheer;
- ⚠ Bij het aantreffen van archeologische resten die volgens dit PvE niet verwacht werden, worden het bevoegd gezag en de opdrachtgever zo spoedig mogelijk op de hoogte gesteld;
- ⚠ Analoge vlaktekeningen moeten worden vervaardigd op schaal 1:50 of nauwkeuriger, in het geval van muurwerk is dit 1:20 of nauwkeuriger. Graven moeten worden ingetekend op schaal 1:10 of nauwkeuriger. Profieltekeningen en coupetekeningen moeten worden vervaardigd op schaal 1:20 of nauwkeuriger. Het meetsysteem moet worden ingemeten in het Rijksdriehoeksnet (RD).

6.2 Strategie

Het onderzoeksgebied heeft een oppervlakte van circa 32.847 m². Hiervan zal 2628 m² worden onderzocht. Dit komt overeen met ruim 8 %. In totaal zullen dertien proefsleuven worden aangelegd met een lengte van 50 m en een breedte van 4 m. Deze zullen verspreid over het plangebied worden aangelegd. Circa 28 m² kunnen extra worden ingezet ter aanvulling van het onderzoek.

Het archeologisch vlak zal worden aangelegd op het eerste niveau met archeologische sporen dan wel op die diepte die door de archeoloog zal worden bepaald zodat met zekerheid gesteld kan worden dat zich op een dieper niveau geen archeologische resten meer bevinden. Om het juiste niveau te bepalen zal aan het begin van iedere proefsleuf een kijkgat worden aangelegd.

Alle aanwezige grondsporen worden ingemeten en opgetekend. Indien slechts enkele sporen in de proefsleuven worden aangetroffen, ongeacht of deze aan een vindplaats kunnen worden toegeschreven, zullen alle sporen worden opgegraven. De afweging hiertoe wordt gemaakt door de senior KNA archeoloog al dan niet in overleg met het bevoegd gezag en opdrachtgever.

Indien een vindplaats wordt aangetroffen zullen enkele sporen worden opgegraven om de vindplaats te kunnen waarderen. Eventueel kan de proefsleuf worden uitgebreid (extra 28 m²) om de omvang van de vindplaats nader te bepalen. Indien dit niet voldoende is kan in overleg met de opdrachtgever de proefsleuf verder worden uitgebreid. Hiertoe dient een stelpost in de offerte worden opgenomen (m² prijs) die dan kan worden aangesproken.

Bij het aantreffen van een vuursteenvindplaats vindt er overleg plaats met de opdrachtgever. Er is sprake van een vuursteenvindplaats indien ten minste 5 vuurstenen (> 1cm) per grid van 10 m² worden verzameld. In dit overleg wordt bepaald of de omvang van de vuursteenvindplaats dient te

worden bepaald. Hiertoe dient in de offerte een stelpost te zijn opgenomen. Indien akkoord zal de omvangbepaling als volgt worden uitgevoerd: over het (vermoedelijke) centrum van de vondstconcentratie zal een kruisprofiel worden aangelegd van proefputjes van 25 x 25 cm. Er kan hierbij worden gekozen om de putjes om de 2 m in lengte als breedterichting aan te leggen (uiteraard zal de breedte beperkt zijn). De grond in de proefputjes wordt in lagen van 5 cm verzameld en er wordt verdiept tot 30 cm in de C-horizont. Een dergelijke grondeenheid wordt gezeefd over een zeef van 3 mm en de vondsten worden per eenheid verzameld en gedetermineerd.

De situering van de proefsleuven kan op grond van situaties in het veld iets wijzigen.

Op basis van voortschrijdend inzicht kan na overleg met en goedkeuring van het bevoegd gezag worden afgeweken van de voorgestelde strategie.

6.3 Omgang kwetsbaar vondstmateriaal

Conform KNA 3.3 Protocol 4004, OS11 en de KNA-Leidraad 'Eerste hulp bij kwetsbaar vondstmateriaal'

6.4 Structuren en grondsporen

- ⚠ Alle archeologische sporen worden gefotografeerd, beschreven en getekend;
- ⚠ Alle aangetroffen sporen welke niet zullen worden behouden (behoud in situ) worden aanvullend gecoupeerd, gedocumenteerd en afgewerkt. Greppels worden in een sleuf gecoupeerd, getekend en beschreven;
- ⚠ Splitsingen en oversnijdingen van sporen dienen op een dusdanige manier worden vastgelegd en onderzocht zodat een eventuele fasering aangebracht kan worden. Vondsten afkomstig uit dergelijke sporen worden per spoor en eventueel daarin te onderscheiden vullingen verzameld;
- ⚠ Indien meerdere sporen (bijvoorbeeld paalkuilen) van een structuur onderzocht worden, dient dit (bij voorkeur) steeds in dezelfde richting te gebeuren;
- ⚠ Bij het aantreffen van bijzondere structuren en sporen dient eerst te worden overlegd met de opdrachtgever, het bevoegd gezag en het archeologisch depot van de provincie voordat de uitwerking ter hand genomen wordt;
- ⚠ Verstoringen worden in de mate van het mogelijke verklaard en gedateerd (op een hoger niveau als de melding sub-recente);
- ⚠ Sporen en vullingen worden afgezocht met metaaldetector;
- ⚠ Recente verstoringen en natuurlijke sporen hoeven niet nader worden onderzocht.

6.5 Aardwetenschappelijk onderzoek

Het aardwetenschappelijk onderzoek zal in principe worden uitgevoerd door de senior KNA archeoloog.

De volgende werkzaamheden zullen worden verricht:

- ⚠ Bij een gelijkblijvende bodemopbouw zal iedere 25 meter een profielopname van een meter breed worden gemaakt. Deze zal worden gefotografeerd (voor en na aankrassen van de bodemlagen/horizonten en met een schaallat) en beschreven volgens de ABR;
- ⚠ Indien een afwijkende bodemopbouw voorkomt zal deze aanvullend worden gefotografeerd en beschreven;
- ⚠ Indien in de profielwand sporen voorkomen zal het profiel worden gefotografeerd, getekend en beschreven;
- ⚠ Alle profiel opnamen worden ingemeten (XYZ);

- ⚠ Indien onduidelijkheden ten aanzien van het bodemprofiel bestaan, moet een fysisch geograaf in het veld komen.

6.6 Anorganische artefacten

Conform Tabel 1 Protocol 4001 PS06 en Protocol 4004 OS11.

- ⚠ Alle aanleg vondsten worden per 25 m verzameld;
- ⚠ Alle stortvondsten worden per put verzameld en de vindplaats op de stort zal worden aangemerkt op de vondstspreidingenkaart;
- ⚠ Alle vlakvondsten worden ingemeten (XYZ waarde);
- ⚠ Spoorvondsten worden per spoor verzameld;
- ⚠ Belangwekkende en/of kwetsbare vondsten worden op de plaats van aantreffen gefotografeerd;
- ⚠ De verschillende vondstcategorieën worden afzonderlijk verpakt zodat de conditie van het materiaal zo optimaal mogelijk blijft;
- ⚠ Kwetsbare materiaalgroepen worden geborgen volgens de leidraad 'Eerste Hulp bij kwetsbaar vondstmateriaal' (SIKB, 2006);
- ⚠ Wanneer de omstandigheden in het veld (hoeveelheden, soorten materialen, soorten objecten en/of dateringen en conservering) daartoe nopen, is overleg nodig tussen uitvoerder, opdrachtgever, bevoegd gezag en depothouder (als eigenaar). Waar mogelijk sluit depothouder bij dit overleg aan; veldbezoek vanuit de provincie en telefonisch overleg zijn uiteraard ook mogelijk, vooral daar waar snel handelen vereist is. De depothouder geeft aan of het onvoorziene/onverwachte materiaal voor deponering in aanmerking komt. De depothouder gaat niet over het onderzoek zelf, zoals nieuwe of gewijzigde onderzoeksvragen of meer/minderwerk. Contactpersoon bij het depot van de provincie Limburg is de heer S. Kusters (sjj.kusters@prvlimburg.nl, tel. (043) 389 7049). De reactietijd en beslissing over het al dan niet bergen van de vondsten volgt na 48 uur (2 werkdagen) volgend op de melding. Bij uitblijven van een reactie wordt de beslissing genomen door de overige betrokken partijen (opdrachtgever, uitvoerder en bevoegd gezag).

6.7 Organische artefacten

Conform Tabel 1 Protocol 4001 PS06 en Protocol 4004 OS11.

- ⚠ Waar mogelijk en relevant voor de onderzoeksvragen worden uit sporen met organische vulling monsters genomen voor 14C of dendrochronologische dateringen;
- ⚠ Analyse dient zich primair te richten op het verkrijgen van antwoorden op de hierboven verwoorde onderzoeksvragen.
- ⚠ De organische artefacten dienen in het veld op zodanige wijze te worden verzameld zodat ze na determinatie en uitwerking een antwoord geven op de gestelde onderzoeksvragen;
- ⚠ De organische artefacten dienen op de juiste wijze te worden verpakt, zodat ze in een stabiele situatie kunnen worden opgeslagen;
- ⚠ Verkoolde organische artefacten kunnen ook boven de grondwaterspiegel worden aangetroffen;
- ⚠ Bij de vondst van bijzondere organische artefacten of zeer grote hoeveelheden organische vondsten dient eerst te worden overlegd met de opdrachtgever en het bevoegd gezag en het archeologisch depot van de provincie voordat de uitwerking en conservering ter hand genomen wordt (zie hierboven).

6.8 Archeozoölogische en -botanische resten

Conform Tabel 1 Protocol 4001 PS06 en Protocol 4004 OS11.

- ⚠ Waar mogelijk en relevant voor de onderzoeksvragen worden uit sporen met houtskool, fosfaatverkleuringen, botanische, archeozoölogische of anderszins opvallende vulling monsters genomen voor 14C of dendrochronologische dateringen en voor botanisch onderzoek;
- ⚠ Indien archeozoölogische resten worden aangetroffen worden deze volledig geborgen en wordt niet volstaan met het nemen van een monster;
- ⚠ Wanneer de sporen daartoe geschikt zijn, moeten alle sporen van één en dezelfde structuur bemonsterd worden ten behoeve het verzamelen van macroresten;
- ⚠ Grondmonsters worden nog niet gezeefd. In overleg met het bevoegd gezag zal worden bepaald of analyse van de monsters noodzakelijk is. Het eventuele onderzoek ernaar zal in overleg met de opdrachtgever worden uitgevoerd;
- ⚠ Analyse dient zich primair te richten op het verkrijgen van antwoorden op de hierboven verwoorde onderzoeksvragen;
- ⚠ De botanische, archeozoölogische resten dienen in het veld op zodanige wijze te worden verzameld zodat ze na determinatie en uitwerking een antwoord geven op de gestelde onderzoeksvragen;
- ⚠ De botanische, archeozoölogische resten dienen op de juiste wijze te worden verpakt, zodat ze in een stabiele situatie kunnen worden opgeslagen;
- ⚠ Bij de vondst van bijzondere botanische, archeozoölogische resten of zeer grote hoeveelheden dient eerst te worden overlegd met de opdrachtgever en het bevoegd gezag en het archeologisch depot van de provincie voordat de uitwerking en conservering ter hand genomen wordt (zie hierboven).

6.9 Overige resten

Indien mogelijk worden monsters genomen voor Micromorfologisch, OSL, fosfaat, diatomée, mijten et cetera onderzoek. Deze monsters dienen slechts worden genomen indien ecologisch veelbelovende sporen worden aangetroffen.

6.10 Dateringstechnieken

Wanneer vondstmateriaal geen uitsluitsel geeft over de datering van sporen en/of lagen, kunnen monsters worden genomen voor het verkrijgen van een datering. In het veld dient te worden bepaald of de betreffende sporen/lagen geschikt zijn voor bemonstering, welke dateringstechniek kan worden gebruikt, en voor welke onderzoeksvragen de datering geschikt is. Eventuele uitwerking van tijdens het veldwerk genomen monsters en de met zich meebrengende kosten, worden in het evaluatieverslag voorgelegd aan de opdrachtgever en de deskundige namens de bevoegde overheid.

6.11 Beperkingen

De begrenzing van het archeologisch onderzoek komt in het horizontale overeen met de omvang van het onderzoeksgebied. Indien vindplaatsen buiten de begrenzing van de geplande ingrepen doorlopen, wordt een waarderingsadvies opgesteld aan de hand van de waarderingscriteria in de KNA en een advies gegeven ten aanzien van beleid, inrichting en beheer.

7 UITWERKING

7.1 Structuren, grondsporen, vondstspreidingen

- ⚠ Structuren en grondsporen worden zodanig verwerkt dat de vraagstelling kan worden beantwoord. Hiertoe worden deze ten minste beschreven, gedateerd en geïnterpreteerd;
- ⚠ De analyse van de sporen is gericht op het herkennen van structuren, het toekennen van een betekenis aan de individuele sporen en/of structuren, het vinden van patronen in de materiële cultuur en het dateren van de betreffende sporen. Alle sporen en structuren worden afgebeeld op een alle sporenkaart, voorzien van het landelijke coördinatengrid;
- ⚠ Indien van toepassing worden de aangetroffen sporen in verband gebracht met beschikbare historische bronnen (historische kaarten);
- ⚠ Beschrijving structuren en grondsporen:
 - ⚠ verspreiding en diepteligging;
 - ⚠ beschrijving aard, fysieke kwaliteit en ouderdom (zo mogelijk).
- ⚠ De mate van uitwerking dient te zijn afgestemd op de vraagstellingen. Tevens dienen ze te worden meegenomen in de interpretatie en in de conclusie(s);
- ⚠ Sporenlijsten dienen in de rapportage te worden opgenomen;
- ⚠ De aangetroffen lagen, grondsporen en structuren dienen per periode te worden beschreven.

7.2 Analyse aardwetenschappelijke gegevens

Fysisch-geografische analyse vindt, indien mogelijk, plaats in het veld op basis van de bestudeerde profielen. Deze analyse zal in de regel worden uitgevoerd door de senior KNA archeoloog. Indien sprake is van een complexe bodemopbouw zal deze analyse worden uitgevoerd door een fysisch-geograaf.

7.3 Anorganische artefacten

Voor de uitwerking van anorganische artefacten geldt de specificatie PS06.

- ⚠ De primaire vondstverwerking bestaat uit het wassen van vondsten, het scheiden en administreren van de vondsten per vondstnummer in verschillende materiaalcategorieën. Bij het wassen van de vondsten moet wel gelet worden op de mogelijke aanwezigheid van residuen, deze dienen bewaard te blijven en kunnen informatie leveren over de functie en het gebruik van het voorwerp;
- ⚠ De anorganische artefacten dienen te worden uitgewerkt tot op het niveau dat nodig is voor de beantwoording van de onderzoeksvragen;
- ⚠ Losse vondsten worden slechts oppervlakkig beschreven, enkel bijzondere vondsten worden nader uitgewerkt;
- ⚠ Bij bijzondere artefacten of zeer grote hoeveelheden vondsten dient eerst te worden overlegd met de opdrachtgever, het bevoegd gezag en het provinciaal depot voordat de verdere uitwerking ter hand genomen wordt;
- ⚠ Vondsten worden beschreven conform het Archeologisch Basis Register (ABR). De vondsten worden per materiaalcategorie beschreven en gewaardeerd;
- ⚠ Bijzondere vondsten worden door een specialist bekeken;
- ⚠ Niet te determineren metaalklumpen of klumpen van metaaloxide die in een archeologische context worden gevonden, worden geröntgend ter screening van de inhoud;
- ⚠ De vondsten worden tijdelijk zo opgeslagen dat de kwaliteit van het materiaal niet achteruit gaat;

Bij het aantreffen van grote hoeveelheden gelijkaardige vondsten kan aan de hand van een selectierapport een voorstel gemaakt worden om slechts een representatieve selectie aan te leveren. Een dergelijk selectierapport wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de depothouder. Enkel bij akkoord van de depothouder kan vervolgens overgegaan worden tot de daadwerkelijke representatieve selectie. Het selectierapport kan deel uit maken van een evaluatieverslag.

7.4 Organische artefacten

- ⚠ Voor de specifieke eisen die aan de uitwerking organische resten worden gesteld, wordt verwezen naar de vigerende versie van de KNA. In aanvulling daarop worden, wanneer het voor het onderzoek relevant is, van dateerbare (grond)sporen met mogelijk goed geconserveerd organisch materiaal en van relevante vondstlagen (bijvoorbeeld uit beerputten) monsters genomen voor eventueel dateringsonderzoek;
- ⚠ Na afloop van het veldwerk zal in overleg met de opdrachtgever en het bevoegd gezag worden vastgesteld welke organische artefacten dienen te worden geanalyseerd. Analyse dient zich primair te richten op het verkrijgen van antwoorden op de boven verwoorde onderzoeksvragen;
- ⚠ Alle organische artefacten komen in aanmerking voor uitwerking door een specialist. Welk materiaal daadwerkelijk in aanmerking komt voor uitwerking en/of conservering wordt bepaald door het Bevoegd Gezag in overleg met de opdrachtgever. De projectleider (PL) kan daartoe een selectienotitie schrijven;
- ⚠ Niet onderzochte organische artefacten moeten bewaard blijven tot de uitwerking is afgerond of in het geval de onderzoeksstrategie wordt gewijzigd;
- ⚠ Het specialistenrapport dient (integraal) in de eindrapportage te worden opgenomen en in synthese te worden gebracht met de overige resultaten van het onderzoek.

7.5 Archeozoölogische en -botanische resten

- ⚠ Voor de specifieke eisen die aan de uitwerking archeozoölogische en botanische resten worden gesteld, wordt verwezen naar de vigerende versie van de KNA. In aanvulling daarop worden, wanneer het voor het onderzoek relevant is, van dateerbare (grond)sporen met mogelijk goed geconserveerd archeologisch materiaal en van relevante vondstlagen (bijvoorbeeld uit beerputten) monsters genomen voor botanisch, C14, dendrochronologisch en paleo- ecologisch onderzoek;
- ⚠ Van de kwalitatief goede grondmonsters zal een specialist samen met de dagelijks wetenschappelijk leider (DWL) de monsters scannen op potentie in relatie tot de beantwoording van de vraagstelling;
- ⚠ Na afloop van het veldwerk zal in overleg met de opdrachtgever en het bevoegd gezag worden vastgesteld welke monsters dienen te worden geanalyseerd. Analyse dient zich primair te richten op het verkrijgen van antwoorden op de boven verwoorde onderzoeksvragen;
- ⚠ Al het menselijk en dierlijk bot komt in aanmerking voor uitwerking door een specialist (fysisch antropoloog/archeozoöloog). Welk botmateriaal daadwerkelijk in aanmerking komt voor uitwerking en/of conservering wordt bepaald door het Bevoegd Gezag in overleg met de opdrachtgever. De projectleider (PL) kan daartoe een selectienotitie schrijven;
- ⚠ Niet onderzochte monsters moeten bewaard blijven tot de uitwerking is afgerond of in het geval de onderzoeksstrategie wordt gewijzigd;
- ⚠ Het specialistenrapport dient (integraal) in de eindrapportage te worden opgenomen en in synthese te worden gebracht met de overige resultaten van het onderzoek.

7.6 Beeldrapportage

In het rapport dienen in ieder geval worden opgenomen:

- 📍 Uitsnede topografische kaart met de onderzoekslocatie;
- 📍 een overzicht van het archeologisch onderzocht gebied;
- 📍 verspreidingskaarten vondstmateriaal;
- 📍 een overzicht van de aangelegde en onderzochte proefsleuven;
- 📍 een kaart waarop 1) het areaal van de archeologische sites en 2) het areaal van verstoorde bodemprofielen staan aangegeven;
- 📍 vlaktekeningen waarop de grondsporen/structuren (uitgesplitst naar periode) herkenbaar staan afgebeeld inclusief hun nummer (alle sporen kaart);
- 📍 relevante coupetekeningen;
- 📍 belangrijke bodemkundige informatie wordt met foto('s) en eventueel tekening(en) verduidelijkt;
- 📍 foto's en eventueel tekeningen van relevante sporen, structuren en vondsten.

8 (DE)SELECTIE EN CONSERVERING

8.1 Selectie materiaal voor uitwerking

Alle vondsten komen in principe in aanmerking voor uitwerking. Een uitzondering hierop wordt gevormd door vondsten uit subrecente sporen en vondsten uit vondstrijke lagen. Bij vondstrijke lagen uit Late Middeleeuwen en Nieuwe tijd kan volstaan worden met een beschrijving conform het ABR.

Monsters worden in eerste instantie gewaardeerd. Enkel monsters die kunnen bijdragen tot de beantwoording van de onderzoeksvragen komen in aanmerking voor uitwerking.

8.2 Selectie materiaal voor deponering en verwijdering

Conform Tabel 2 Protocol 4001 PS06 en Protocol 4004 OS11.

In het selectie- en/of evaluatierapport wordt een voorstel gedaan voor de te deponeren en te verwijderen vondsten. Dit rapport wordt ter goedkeuring aan de depothouder voorgelegd. Pas na goedkeuring van de depothouder kunnen vondsten gedeselecteerd worden. De reactietijd op het selectievoorstel bedraagt maximaal 15 werkdagen na overleg/contact met de depothouder.

8.3 Selectie materiaal voor conservering

- ⚠ Omdat het op grond van de aard van het uit te voeren onderzoek niet mogelijk is om van de belangrijkste posten (aantal m2 op te graven vlakken, het aantal vondsten per categorie, monsters, dateringen en specialistisch onderzoek) de te verwachten aantallen of hoeveelheden in te schatten dient de opdrachtgever een stelpost in zijn begroting op te nemen voor het conserveren van vondsten. Onder stelpost wordt verstaan: de in het PvE en in de overeenkomst aangeduide geldbedragen die in de aanneemsom zijn inbegrepen en ten laste waarvan nader in het PvE beschreven uitgaven worden gebracht. Indien de som van de uitgaven, die ten laste van de stelpost worden gedaan, hoger of lager lijkt te zijn dan het bedrag van die stelpost, dan zal de afwijking worden verrekend. De stelpost maakt deel uit van de offerte van de archeologisch uitvoerder;
- ⚠ Alle organische en anorganische artefacten die hiervoor in aanmerking komen, zoals houten en leren objecten en ijzeren voorwerpen, dienen te worden geconserveerd. Hiervan kan alleen worden afgeweken indien hiervoor de toestemming is verkregen van de depothouder;
- ⚠ Tijdelijke opslag van geselecteerde vondsten dient zo te geschieden dat de kwaliteit ervan niet achteruit gaat;
- ⚠ (Eerste) selectie vindt plaats door de uitvoerende instantie (senior KNA-archeoloog, dan wel materiaalspecialist). Indien er sprake is van een groot en/of bijzonder vondstcomplex dient in deze fase al het advies van de betreffende specialisten te worden ingeroepen;
- ⚠ In overleg met de opdrachtgever, het bevoegd gezag en de Provinciaal Depot Beheerder wordt bepaald welke voorwerpen dienen te worden geconserveerd;
- ⚠ Voor de conservering gelden bovendien de aanleveringseisen van het Archeologisch Depot van de provincie Limburg, welke als bijlage aan dit PvE zijn bijgevoegd.

9 DEPONERING

9.1 Eisen betreffende depot

Wanneer er tijdens het veldwerk bijzondere, onvoorziene vondsten en/of significante afwijkingen ten opzichte van het PvE voordoen die gevolgen (kunnen) hebben voor de conservering en/of deponering van het vondstcomplex is overleg met de eigenaar (depothouder) nodig. Waar mogelijk sluit deze aan bij overleg tussen uitvoerder, opdrachtgever en bevoegd gezag.

Tijdsduur reactie: direct/maximaal twee werkdagen na melding. Bij uitblijven van een reactie binnen deze termijn vervalt de inspraak van depothouder en beslissen de overige partijen.

Na het veldwerk:

Selectie van materiaal voor uitwerking: geef in het evaluatieverslag aan welke vondsten en monsters uitgewerkt gaan worden en welke waarom niet. Indien er weinig of geen archeologische waarden worden aangetroffen kan in overleg met bevoegd gezag worden besloten af te zien van de evaluatiefase, en hoeft geen evaluatierapport en of selectierapport worden opgesteld en kan worden overgegaan tot de rapportage.

Selectie voor conservering: Alle geselecteerde vondsten en monsters moeten, indien noodzakelijk, geconserveerd worden aangeleverd aan het archeologisch depot, tenzij schriftelijk en op grond van een selectierapport voor conservering anders is overeengekomen met desbetreffende depothouder cq de eigenaar van het vondstmateriaal. In een conserveringsrapport dient te worden vastgelegd welke vondsten op welke wijze en met welke middelen zijn geconserveerd. Zie ook KNA richtlijn.

Selectie voor deponering en verwijdering: De (de)selectie- en conserveringsrapporten (vigerende KNA-specificatie OS13/OS16) die tijdens de evaluatiefase opgesteld worden (hetzij als onderdeel van het evaluatierapport, hetzij als losse rapporten) worden altijd aan de depothouder ter goedkeuring voorgelegd. Pas na goedkeuring kan overgegaan worden tot de daadwerkelijke (de-) selectie.

Contactgegevens depot: depothouder voor de provincie Limburg: heer S. Kusters, sjj.kusters@prvlimburg.nl, tel. (043) 389 7049.

Tijdsduur reactie: maken afspraak overleg: direct/maximaal 3 werkdagen; afhandeling verzoek deselectie: maximaal 15 werkdagen.

Bij uitblijven van een reactie binnen deze termijn vervalt de inspraak van depothouder en beslissen de overige partijen.

De vondsten, monsters en documentatie dienen binnen een periode van 2 jaar na afronding van het veldwerk te worden overgedragen aan het Archeologisch Depot van de Provincie Limburg conform de deponeringseisen van het depot en de desbetreffende specificaties van de KNA. Deze eisen zijn te raadplegen via:

http://limburg04.limburg.nl/Beleid/Kunst_en_Cultuur/Cultureel_erfgoed/Provinciaal_depot_voor_bodemvondsten

De (eind)resultaten van het onderzoek worden verwerkt in Archis.

Conform KNA 3.3 wordt ook een digitale versie van het rapport aangeleverd aan het zogenaamde E-depot. (www.edna.nl) onder vermelding van het onderzoekmeldingsnummer.

9.2 Te leveren product

Indien nodig zal na afloop van het veldonderzoek door de senior-KNA archeoloog een evaluatieverslag opgesteld worden. Hierin wordt een voorstel geformuleerd met betrekking tot de uitwerking van de opgravingsgegevens en aangetroffen vondstmaterialen. In dit evaluatieverslag

wordt ook een voorstel voor selectie en conservering verwerkt. De noodzaak tot het opstellen van een evaluatieverslag wordt mede bepaald door het bevoegd gezag.

Na goedkeuring van het evaluatierapport door bevoegd gezag wordt overgegaan tot de opstelling van het onderzoeksrapport. Dit rapport zal worden opgesteld op basis van de richtlijnen opgenomen in KNA 3.3.

Dit rapport zal binnen twee maanden na goedkeuring van het evaluatie rapport dan wel na afronding van het veldwerk in conceptvorm worden voorgelegd aan de opdrachtgever en het bevoegd gezag, tenzij de tijd benodigd voor de uitwerking van monsters dan wel specialistisch onderzoek langer zal duren, dan wel na overleg met opdrachtgever een andere tijdsperiode wordt afgesproken. Mocht dit zo zijn dan zal dit met het bevoegd gezag worden kortgesloten. Na verwerking van de opmerkingen zal het eindrapport binnen de zes maanden worden afgerond en aan de volgende instanties worden aangeboden, tenzij de tijd benodigd voor uitvoeren van specialistisch onderzoek en conservering langer zal duren, dan wel na overleg met opdrachtgever een andere tijdsperiode wordt afgesproken:

- 🔗 Bevoegde overheid.
- 🔗 Provinciaal Depot voor Bodemvondsten Limburg.
- 🔗 Opdrachtgever.
- 🔗 RCE.
- 🔗 Edna.
- 🔗 Koninklijke bibliotheek.
- 🔗 AWEL.

Het onderzoek zal leiden tot de volgende eindproducten/handelingen:

- 🔗 Evaluatierapport (optioneel);
- 🔗 Selectierapport (optioneel);
- 🔗 Standaardrapport;
- 🔗 Onderzoeksdocumentatie (analoog en digitaal), af te leveren bij het depot.
- 🔗 Een bewijs (af te geven door de het depot van de provincie Limburg) van overdracht van vondsten en documentatie;
- 🔗 Overdragen van digitale gegevens aan het e-Depot volgens KNA-specificatie DS05);
- 🔗 De afmelding van het onderzoek in ARCHIS 3.

10 RANDVOORWAARDEN EN AANVULLENDE EISEN

10.1 Personele randvoorwaarden

- ⚠ Het onderzoek moet worden verricht door een daarvoor toegelaten archeologisch bedrijf;
- ⚠ Het veldteam zal bestaan uit tenminste één senior KNA archeoloog en een veldmedewerker. De senior KNA archeoloog zal gedurende het hele veldwerk aanwezig zijn met dien verstande dat dit uitgangspunt tijdens de uitvoering van het onderzoek heroverwogen zal worden indien de permanente aanwezigheid van de senior KNA archeoloog niet noodzakelijk blijkt te zijn. In dat geval zal deze worden vervangen door een KNA archeoloog;
- ⚠ Het team dat het onderzoek uitvoert, staat onder leiding van een senior KNA-archeoloog als projectleider (PL).
- ⚠ De archeologen dienen aantoonbare ervaring te bezitten m.b.t. archeologisch onderzoek in het betreffende bodemkundige gebied. Deze worden zo nodig bijgestaan door één of meerdere archeologische medewerkers. Deze medewerkers kunnen bestaan uit zowel professionele als amateur archeologen;
- ⚠ Zowel voor veldwerk als voor de uitwerking, conservering en rapportage kan de aanwezigheid van een projectleider en een specialist met periode-/materiaal-/ of gebiedspecifieke kennis en/of ervaring worden vereist;
- ⚠ Uitwerking en rapportage dienen indien nodig te geschieden door materiaal en diachrone specialisten (zoals fysisch-antropoloog, aardewerkdeskundige, archeozoöloog, archeobotanicus) met aantoonbare ervaring op het gebied van de door hen te onderzoeken materiaalgroep/categorie.
- ⚠ Het opgravingsbedrijf dient zo georganiseerd te zijn dat flexibel op wijzigingen of uitloop van werkzaamheden gereageerd kan worden en dat ondersteunend of vervangend personeel of specialisten snel ter plaatse kunnen zijn;
- ⚠ De amateurarcheologen van de AWEL (contactpersoon dhr. Mark Ruijters) worden voorafgaand aan de werkzaamheden geïnformeerd. In onderling overleg wordt bekeken of leden van de werkgroep een bijdrage kunnen leveren aan het veldwerk

10.2 Overlegmomenten

- ⚠ De start van het veldwerk wordt in overleg met de opdrachtgever bepaald en vindt niet plaats zonder goedgekeurd PvE. Uiterlijk 1 week voor aanvang van het veldwerk vindt overleg plaats tussen de betrokken senior KNA archeoloog de opdrachtgever en zo nodig het bevoegd gezag. Hierbij wordt de strategie op basis van plan van aanpak, offerte, overeenkomst en de uitvoeringsplanning wederzijds bevestigd;
- ⚠ Indien tijdens het veldwerk sporen, structuren of vondsten worden aangetroffen waarvan de aard, omvang of complexiteit niet voorzien was, wordt direct contact opgenomen met de opdrachtgever en het bevoegd gezag. Er vindt dan op korte termijn een bijeenkomst plaats, waarop de archeologisch uitvoerder, het bevoegd gezag en de opdrachtgever een vervolgstategie bepalen;
- ⚠ Indien substantieel van het PvE afgeweken dient te worden, bijvoorbeeld bij het aantreffen van onverwachte sporen en structuren, dient hiervoor schriftelijk toestemming verkregen te worden van de bevoegde overheid;
- ⚠ Op de laatste veldwerkdag wordt de contactpersoon van het bevoegd gezag en de opdrachtgever op de hoogte gesteld van het einde van het veldwerk. Op dat moment wordt bekeken of een evaluatierapport zinvol is;

- ⚠ Naar aanleiding van het evaluatie- en/of selectierapport en voorafgaand aan de uitwerking vindt met het bevoegd gezag en opdrachtgever (telefonisch) overleg plaats over de uitwerking.

10.3 Kwaliteitsbewaking, toezicht, overleg en evaluatie

- ⚠ Het veldwerk wordt uitgevoerd door een (senior) KNA-archeoloog die wordt bijgestaan door een veldmedewerker. De senior KNA-archeoloog is als eindverantwoordelijke betrokken bij het project;
- ⚠ Het onderzoek dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen in de KNA. In alle gevallen waarin dit PvE niet voorziet, zijn de procesbeschrijvingen en specificaties in de KNA versie 3.3 van toepassing;
- ⚠ Tijdens het uitvoeren van het veldwerk worden door de verantwoordelijke archeoloog dag- en weekrapporten opgemaakt waarin de vordering van de werkzaamheden, de personele inzet, de verwerking en de opslag van kwetsbare materialen, de wetenschappelijke of technische ontwikkelingen en de inhoudelijke keuzes worden opgenomen;
- ⚠ In de loop van het onderzoek vindt indien nodig (telefonisch) overleg plaats met de verantwoordelijke senior archeoloog en de opdrachtgever, eventueel ook met het bevoegd gezag;
- ⚠ De onderzoeksresultaten en de conceptrapportage zullen door het bevoegd gezag worden getoetst aan dit PvE.

10.4 Overige randvoorwaarden en aanvullende eisen

- ⚠ De externe communicatie rondom het archeologisch onderzoek ligt geheel in handen van de opdrachtgever. Vanuit de archeologische uitvoerder zal alle medewerking worden verwacht voor het verschaffen van inhoudelijke informatie die voor de externe communicatie van belang kan zijn. Indien het wenselijk wordt geacht dat er een informatiemoment wordt georganiseerd en de inzet vanuit de archeologische uitvoerder hiervoor niet vanuit de verleende opdracht is te realiseren, dan worden hiervoor eerst aanvullende afspraken gemaakt;
- ⚠ Voor de start van de werkzaamheden wordt door de archeologisch uitvoerder een KLIC-melding uitgevoerd;
- ⚠ De exacte bepalingen en veiligheidsvoorschriften met betrekking tot het graven in het onderzoeksgebied, dienen te worden opgenomen in het PvA;
- ⚠ Bij voorkeur heeft de kraanmachinist enige ervaring met archeologisch graafwerk;
- ⚠ De afgegraven stukken mogen niet bereden worden voordat de archeoloog de kans heeft gekregen deze te inspecteren;
- ⚠ Het onderzoek dient te worden uitgevoerd volgens de richtlijnen van de geldende KNA. In alle gevallen waarin dit PvE niet voorziet, zijn de procesbeschrijvingen en specificaties in de geldende KNA van toepassing;
- ⚠ De opdrachtgever is verantwoordelijk voor de toegankelijkheid van het terrein, evenals voor de plaatsing van afzettingen, het regelen van vergunningen, betredingstoestemmingen, het verwijderen van explosieven, eventuele schone grond verklaring etc;
- ⚠ De archeologisch aannemer zorgt dat grote uitgravingen (waterputten, graven, afvalkuilen) aan het eind van een werkdag zijn veiliggesteld voor schatgravers bij voorkeur door het afdekken ervan;
- ⚠ Dit PvE dient tijdens het veldwerk op de werklocatie aanwezig te zijn;
- ⚠ Dit PvE betreft de eisen die door het bevoegd gezag vanwege het archeologisch belang aan het onderzoek worden gesteld. Dit laat onverlet dat wettelijke en andere regelgeving aangaande het uitvoeren van werkzaamheden moet worden gevolgd (o.a. Arbowet).

11 WIJZIGINGEN TEN OPZICHTE VAN HET VASTGESTELDE PvE

11.1 Wijzigingen tijdens het veldwerk

- ⚠ Wijzigingen op het PvE worden overlegd met het bevoegd gezag en de opdrachtgever. Ook in geval van minderwerk of het eventueel uitvoeren van meerwerk, wordt eerst overlegd met het bevoegd gezag en de opdrachtgever;
- ⚠ Mutaties op het PvE worden altijd schriftelijk vastgelegd, evenals afspraken voortvloeiend uit evaluatievergaderingen en andere bijeenkomsten;
- ⚠ Bij ingrijpende wijzigingen is altijd toestemming van het bevoegd gezag en van de opdrachtgever nodig.

11.2 Belangrijke wijzigingen

Onderstaande belangrijke wijzigingen worden te allen tijde aantoonbaar voorgelegd aan de bevoegde overheid en de opdrachtgever:

- ⚠ Afwijking van de archeologische verwachting;
- ⚠ Wijzigingen van de gehanteerde onderzoeksmethode;
- ⚠ Wijzigingen van de fysieke en/of technische omstandigheden;
- ⚠ Vastleggen overleg- en evaluatiemomenten.

11.3 Procedure van wijziging na de evaluatiefase van het veldwerk

Eventuele wijzigingen tijdens de uitwerking en conservering vinden plaats in samenspraak met de deskundige namens de bevoegde overheid en de opdrachtgever. Deze worden schriftelijk vastgelegd. Indien deze wijzigingen van invloed zijn op de offerte, wordt een aangepaste offerte aan de opdrachtgever voorgelegd. Eventuele wijzigingen m.b.t. conservering vinden tevens plaats in samenspraak met de depothouder.

11.4 Procedure van wijziging tijdens uitwerking en conservering

- ⚠ Na afloop van het veldwerk wordt contact opgenomen met de opdrachtgever om dit te melden. Ook vindt er een voorlopige evaluatie plaats tussen de projectleider, het bevoegd gezag en de opdrachtgever van de behaalde resultaten en de mogelijk aangetroffen archeologische waarden;
- ⚠ Vervolgens beslist het bevoegd gezag (eventueel op basis van het opgestelde evaluatieverslag) de verdere strategie bij de uitwerking en stellen ze de noodzaak vast van de analyse van eventuele monsters en van mogelijke laboratoriumdateringen;
- ⚠ Ten aanzien van de conditie kwaliteitsbewaking, toezicht, overleg en evaluatie geldt dat dit in overleg met de opdrachtgever en het bevoegd gezag zal plaatsvinden. De senior KNA archeoloog neemt het initiatief voor overleg en evaluatie indien dit nodig is;
- ⚠ Voor wat betreft (de-)selectie van de aangetroffen vondsten en monsters wordt de werkwijze gevolgd, zoals uiteengezet in hoofdstuk 9.

Bijlage 1:

Literatuurlijst

Literatuurlijst

Berendsen, H.J.A. 2004. De vorming van het land. Inleiding in de geologie en de geomorfologie. Koninklijke Van Gorcum, Assen.

Berendsen, H.J.A. 2005. Fysisch-geografisch onderzoek. Thema's en methoden. Koninklijke Van Gorcum, Assen.

Berendsen, H.J.A. 2005. Landschappelijk Nederland. De fysisch-geografische regio's. Koninklijke Van Gorcum, Assen.

Koomen, A.J.M. & G.J. Maas, 2004: Geomorfologische kaart van Nederland (GKN). Achtergronddocument bij het landsdekkende digitale bestand. Alterra-rapport 1039, Wageningen.

Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie versie 3.3, 2012. Eindrapport van de Voorbereidingscommissie Kwaliteitszorg Archeologie. Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Den Haag.

Mulder, E.F.J. e.a. (red.), 2003. De ondergrond van Nederland. Wolters-Noordhoff, Groningen

Nillesen, R., S.M. Koeman & T. Deville, 2009. Bureauonderzoek, Kloostertuin te Koningsbosch. Synthebra bv, Valkenswaard. Synthebra rapport S090002.

Renes, J. 1988. De geschiedenis van het Zuidlimburgse Cultuurlandschap. Uitgegeven in samenwerking met de Stichting Maaslandse Monografieën, Maastricht, Uitgeversmaatschappij Limburgs Dagblad B.V. Heerlen. Van Gorcum, Assen/Maastricht

Staring centrum, 1989. Geomorfologische kaart van Nederland 1:50.000 Maasterrassen en Hellingklassen. 59 Genk, 60 Sittard, 61 Maastricht, 62 Heerlen. Staring Centrum, Wageningen.

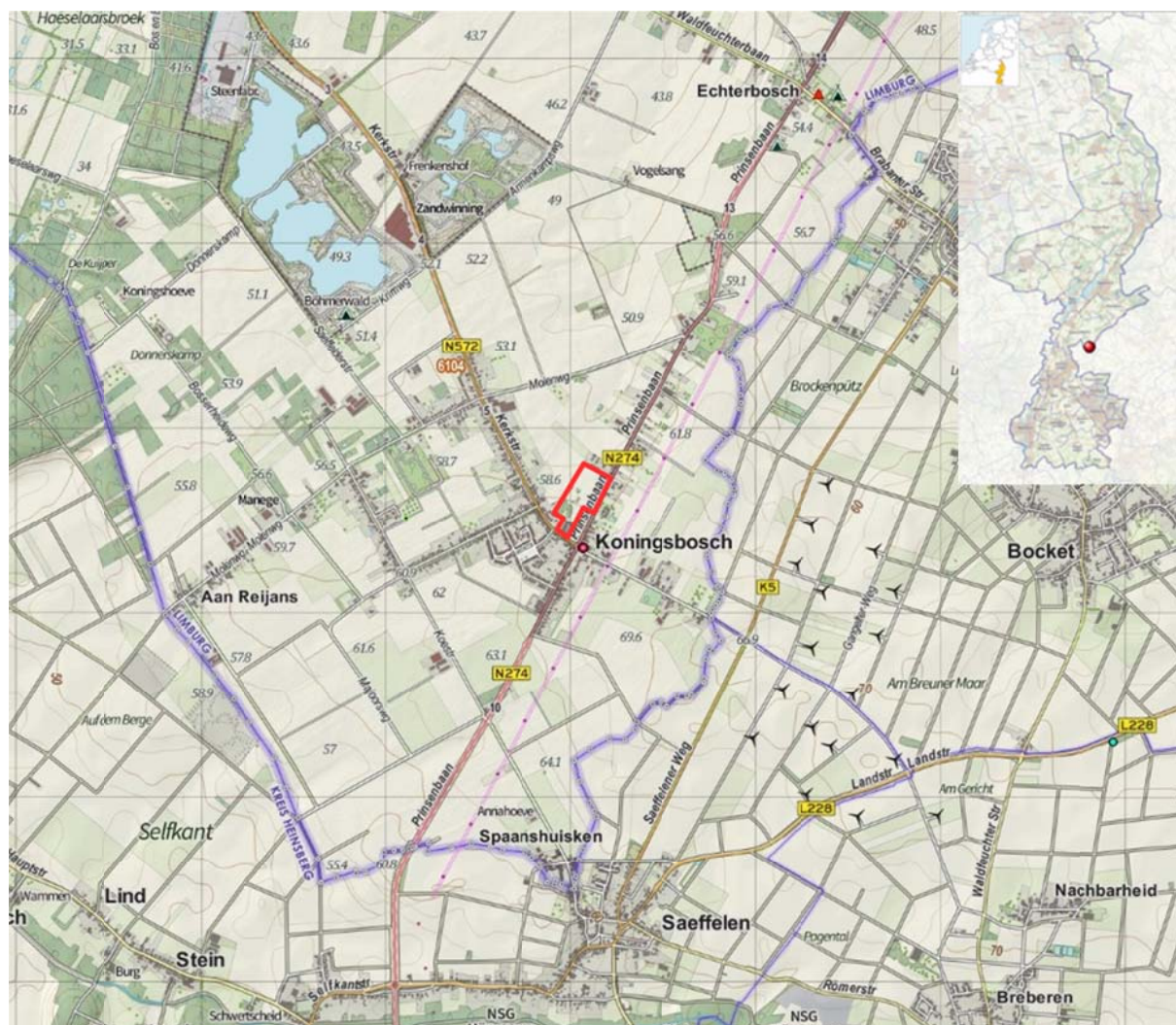
Stiboka (Stichting voor Bodemkartering), 1970: Bodemkaart van Nederland schaal 1:50.000, toelichting bij de kaartbladen 59 Peer, 60 West en Oost Sittard. Wageningen.

Tranchot en v. Müffling, 1806. Topografische Aufnahme rheinischer Gebiete durch französische Ingenieurgeographen unter Oberst Tranchot und durch preussische Offiziere unter Generalmajor Frhr. v. Müffling 1816-1820 mit Ergänzungsblättern 1826-1828. Reproduktion und druck: Landesvermessungsamt Nordrhein-Westfalen, 1967. Aus dem Originalmassstab 1:20.000 in den Massstab 1:25.000 reduziert

Verhoeven, M., G.R. Ellenkamp & D.M.G. Keijers, 2015. Archeologische beleidsadvieskaart en verwachtingskaart gemeente Echt-Susteren. RAAP rapport 1951.

Bijlage 2:

Situering plangebied

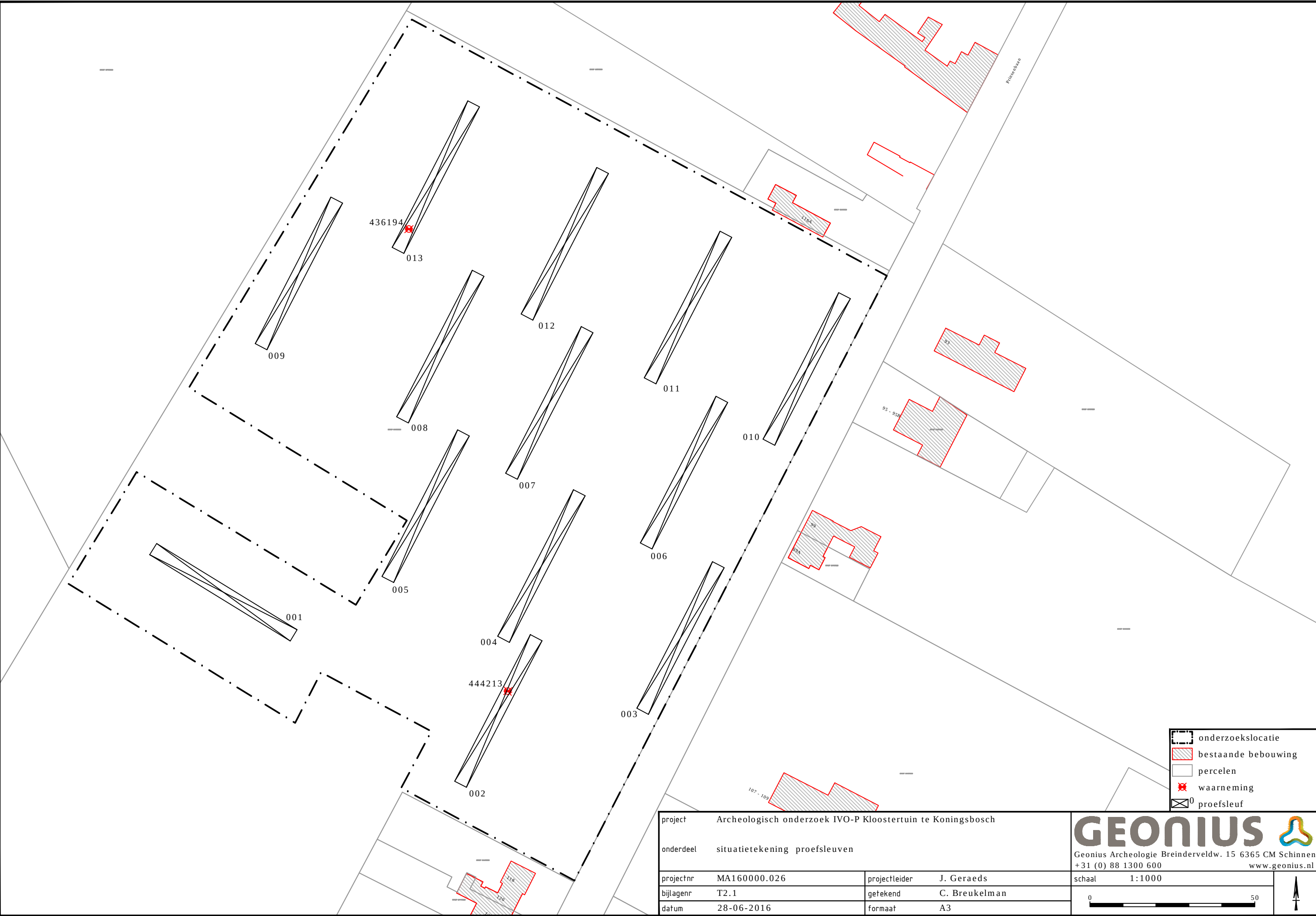
Situering plangebied. Het rode kader geeft de ligging van het plangebied weer. Inzet situering plangebied in Nederland.

Begrenzing onderzoeksgebied (blauw gemarkeerd).

Bijlage 3:

Situering proefsleuven

- onderzoekslocatie
- bestaande bebouwing
- percelen
- waarneming
- proefsleuf

project	Archeologisch onderzoek IVO-P Kloostertuin te Koningsbosch		
onderdeel	situatietekening proefsleuven		
projectnr	MA160000.026	projectleider	J. Geraeds
bijlagenr	T2.1	getekend	C. Breukelman
datum	28-06-2016	formaat	A3

GEONIUS
Geonius Archeologie Breinderveldw. 15 6365 CM Schinnen
+31 (0) 88 1300 600 www.geonius.nl

050

Bijlage 4:

**Aanlevervoorwaarden Provinciaal
Depot**

Aanlevervoorwaarden

(versie 2013)

- **Aanlevervoorwaarden voor documentatie**
- **Aanlevervoorwaarden voor vondsten en monsters**
- **Tabel: Specifieke bewaarcondities**

Aanlevervoorwaarden voor documentatie

KNA

Toelichting

Binnen twee jaar na afronding van het veldwerk wordt de complete originele onderzoeksdocumentatie overgedragen aan het aangewezen provinciale depot/gemeentelijke depot, conform de eisen van het depot.

Producten

- Complete originele documentatie behorende bij de aan te leveren vondsten en monsters, inclusief een selectierapport van niet aangeleverde vondsten.

Kwaliteitseisen

Onderwerp	kwaliteitseis(en)
Onderzoeksdocumentatie	- Vermelden OM-nummer; - De originele complete onderzoeksdocumentatie wordt genummerd en geordend aangeleverd, conform de (eventuele aanvullende) eisen van het aangewezen depot; - Het formaat en het soort materiaal van de dragers van de onderzoeksdocumentatie zijn conform de (eventuele aanvullende) eisen van het aangewezen depot; - Aanlevering van digitale documentatie (foto's, tekeningen, etc.) geschiedt volgens de landelijke normen en richtlijnen¹ aangevuld met de eisen van het e-Depot²; digitale data moet duurzaam zijn opgeslagen.

Provinciaal Depot voor Bodemvondsten Limburg/gemeentelijk depot

Aanvullende aanlevervoorwaarden documentatie

- Onderzoeksdocumentatie wordt in één keer overgedragen aan depot.
- Onderzoeksdocumentatie wordt aangeleverd op dragers van archiveerbare kwaliteit.
- De onderzoeksdocumentatie wordt genummerd en gerangschikt aangeleverd conform onderstaande tabel:

nr	Omschrijving	Toelichting
1	Onderzoeksmelding	Uitgebreide rapportage
2	Eindrapportage	Digitaal in JPEG
3	Waarneming/vondstmelding	Uitgebreide rapportage
4	Dag/Weekrapport	
5	Evaluatie/tussenrapport	
6	Dozenlijst	Één lijst met per doosnummer een opgave van alle daarin aanwezige vondstnummers (in oplopende volgorde per materiaalcategorie) inclusief een globale datering en determinatielijst op ABR-niveau (functie voorwerp en in geval van aardewerk de soort). * Vondsten die in de rapportage zijn afgebeeld of apart beschreven, worden op de lijst als zodanig apart aangemerkt.
7	Vondstenlijst	Één (oplopende) lijst van alle uitgegeven vondstnummers. Vondsten die in het selectieadvies voor afstoting zijn uitgekozen worden als zodanig aangemerkt.
8	Sporenlijst	Één (oplopende) lijst van alle uitgegeven spoornummers.
9	Tekeningenlijst	Oplopend
10	Analoge veldtekeningen	(gedateerd en geïdentificeerd) en/of digitale veldtekeningen (in JPEG)
11	Overzicht- en alle sporenkaart	
12	Monsterlijst	
13	Boorstaten	(geïdentificeerd)
14	Spoor en Profielbeschrijvingen	
15	Foto-opnameformulieren	Oplopend
16	Veldfoto's	Oplopend en digitaal in JPEG
17	Objectfoto's	Oplopend en digitaal in JPEG
18	Röntgenfoto's	
19	Analoge objecttekeningen	(gedateerd en geïdentificeerd) en digitaal in JPEG
20	Specialistische rapporten en analyses	Inclusief conservering- en of restauratierapport, Waarin per behandelde object op basis van een kleurenfoto van het object, van voor en na de behandeling, tenminste het volgende wordt beschreven: - De exacte ondergane behandeling(en). - De contactgegevens van de persoon (incl. functie) die de benadering heeft uitgevoerd. - Het tijdstip en de tijdsduur waarop de behandeling is uitgevoerd. - Voorwerpen in corrosie worden aangeleverd met röntgenfoto.
21	Het selectieadvies over selectie en afstoting	Pas nadat de aangeleverde documentatie akkoord is bevonden en het selectieadvies is bekrachtigd kan worden overgegaan tot het deponeren en eventueel afstoten van vondsten.
22	Één cd-rom per onderzoek	Alle bovenstaande aangeleverde documentatie moet eveneens gerangschikt conform deze tabel, digitaal terug te vinden zijn op de cd-rom, waarbij de analoge en digitale versie dezelfde zijn.

Aanlevervoorwaarden voor vondsten en monsters

KNA

Toelichting

Binnen twee jaar na afronding van het veldwerk worden alle (geselecteerde) vondsten en monsters overgedragen aan het aangewezen provinciaal depot/gemeentelijk depot, conform de eisen van dat depot. De vondsten en monsters worden gescheiden van de onderzoeksdocumentatie aangeleverd, over de precieze termijn moeten afspraken gemaakt worden met het aangewezen depot. Vondsten en monsters moeten compleet geregistreerd, geordend en geconserveerd worden aangeleverd, tenzij schriftelijk anders overeengekomen. De controle omvat de registratie, het verpakkingsmateriaal, de containers en conservering. De depotbeheerder geeft bij akkoord een overdrachtsverklaring aan de uitvoerder.

Producten

- Alle vondsten die bij het veldwerk verzameld en geselecteerd zijn, in adequate verpakking.
- Alle monsters die bij het veldwerk verzameld en geselecteerd zijn, in adequate verpakking.

kwaliteitseisen

Onderwerp	Kwaliteitseis(en)
Verpakkingsmateriaal	- Het formaat, gewicht en het soort materiaal van de containers van de vondsten en monsters zijn conform de eisen van het desbetreffende depot. - De desbetreffende materiaalcategorieën dienen verpakt te worden in materiaal met daartoe geschikte eigenschappen.
Vondsten en monsters	- Vondsten en monsters zijn dusdanig geconserveerd aangeleverd, dat de conditie zo stabiel mogelijk blijft. - De vondsten zijn gewassen, gedroogd, geconserveerd, geordend, uitgesplitst en verpakt per vondstnummer en per bewaarcategorie. - Monsters worden verwerkt aangeleverd, tenzij (in bijzondere omstandigheden) anders wordt afgesproken met de beheerder van het depot. - De monsters zijn verwerkt (gezeefd/gefloteerd en gedroogd), geordend, uitgesplitst en verpakt per vondstnummer en per bewaarcategorie (minimale, relatief vochtige en relatief droge bewaarcondities). - De vondsten en monsters zijn in genummerde containers (dozen/kratten) verpakt en minimaal voorzien van een compleet ingevuld waterbestendig vondstkaartje van zuurvrij materiaal beschreven met watervaste, lichtechte inkt. - Vondsten met bijbehorende originele documentatie worden geordend, omschreven en compleet aangeleverd, tenzij schriftelijk anders overeengekomen met de beheerder.
Informatie op verpakking (containers) in depot	Op de verpakkingseenheden in het depot staat minimaal de volgende informatie: * OM-nummer * locatie: naam opgraving/toponiem, jaar vondst/opgraving; * conditioneringscategorie; * aanduiding <i>breekbaar of behandeld met schadelijke stoffen</i> en de naam van de stof.

Provinciaal Depot voor Bodemvondsten Limburg/gemeentelijk depot

Aanvullende Aanlevervoorwaarden voor vondsten en monsters

- Alle (geselecteerde) vondsten en monsters worden compleet en in één keer overgedragen aan het depot.
- Bij ontvangst tekenen de depotbeheerder en aanleverende instelling een ontvangstbevestiging, waarin de basisgegevens voor identificatie van het vondstcomplex en onderzoek alsmede de omvang van het vondstcomplex zijn vastgelegd. Later stuurt de depotbeheerder na controle en akkoord een overdrachtverklaring aan de uitvoerder.

Aanvullende kwaliteitseisen

Verpakking-materiaal	Het PDBL/gemeentelijk depot kent twee dozen met de afmeting 45 x 35 x 25 cm (hele) en 45 x 35 x 13 cm. (halve). Beide dozen zijn af te halen bij het depot.	
	Aan te leveren dozen wegen maximaal 15 kg. Voor objecten die zwaarder zijn of niet in de standaard dozen passen is vooraf contact vereist met de depotbeheerder.	
	Vondsten en monsters worden verpakt in standaard hersluitbare polyethyleen zakken met daarin een vondstkaartje, op zijn beurt weer verpakt in een apart hersluitbaar polyethyleenzakje.	
Vondsten en monsters	De vondsten worden naast per vondstnummer en bewaarcategorie ook uitgesplitst en verpakt per materiaalgroep.	
	Vondsten die in de rapportage zijn afgebeeld, apart beschreven of van grote museale waarde zijn worden zichtbaar apart verpakt.	
	Vondsten worden altijd geconserveerd aangeleverd. Hieronder wordt verstaan:	
	Materiaal	Behandeling
	Leer (losse stukken) (restaurabel)	In bad PEG 600 Contact opnemen met de depothouder. In bad PEG 600 daarna vriesdrogen.
	IJzer	Altijd ontzouten. Daarna impregneren met Paraloid B72 of epoxy (bij sterk gecorrodeerde voorwerpen)
	Koperlegeringen	Behandeling met benzotriazol. Daarna impregneren met paraloid B 72 of epoxy
	Tin	Impregneren met paraloid of epoxy
	Lood	Impregneren met paraloid of epoxy
	Hout	Voorwerpen (incl. paaltjes etc) impregneren met PEG, daarna vriesdrogen. Houtmonsters (voor bijvoorbeeld dendrochronologie) kunnen worden geconserveerd in PEG.
	Textiel	In bad PEG 600. Indien wol behandeling met lanoline
	Alleen uitgewerkte monsters kunnen worden aangeleverd.	
	Uitgewerkte monsters zijn verpakt in gesealde polyethyleenzakken.	
Informatie op verpakking	Doosnummer vondstcomplex	

(dozen)	
	Naam van de instelling die het onderzoek heeft uitgevoerd.
	Objectcode (d.w.z. de code die is gebruikt als aanduiding voor het onderzoek en in de vondstnummers).
	De inhoud (materiaalgroepen)
	Rechtsboven op de voorkant van de doos moet een kleur codesticker worden aangebracht ter aanduiding van de categorie bewaarcondities; GROEN, BLAUW of ROOD (zie tabel specifieke bewaarcondities PDBL).
Doosinhoud	Per doos slechts één vondstcomplex.
	Per doos slechts één bewaarcategorie (zie tabel).

Tabel:
Specifieke bewaarcondities

In het Provinciaal Depot voor Bodemvondsten Limburg/gemeentelijke depot worden vondsten naar drie categorieën gescheiden en opgeslagen, al naar gelang de condities waaronder ze het best bewaard kunnen blijven.

Kleurcode bewaarcategorie	Bewaarconditie		Materiaalgroepen
GROEN	Algemene bewaarruimte		Keramiek, baksteen, natuursteen, bot, mortel & pleisterwerk, barnsteen & git en slakken
	Relatieve vochtigheid	45% < RV > 55%	
	Temperatuur	18°C ± 3°C	
ROOD	Bewaarruimte met relatief droge condities		Metalen en glas
	Relatieve vochtigheid	18% < RV > 35%	
	Temperatuur	18°C ± 3°C	
BLAUW	Bewaarruimte met relatief vochtige condities		Leer, hout, textiel, touw, bewerkt been, hoorn
	Relatieve vochtigheid	50% < RV > 60%)	
	Temperatuur	18°C ± 3°C	